

Sluttrapport

Jakten på kvalitetsindikatorerne

I hvilken grad fungerer nasjonale prøver, karakterdata, GSI-data og resultater fra Elevundersøkelsen som indikatorer på kvalitet i skolen?

RAPPORT | SIST ENDRET: 31.05.2013

Tittel:

Jakten på kvalitetsindikatorerne : sluttrapport fra prosjektet Ressursbruk og læringsresultater i grunnsopplæringen

Rapporten:

Last ned rapporten hos NIFU (PDF)

Forfatter:

Vibeke Opheim, Cay Gjerustad og Jørgen Sjaastad

ISBN:

978-82-7218-925-8 (Nettutgave)

Utgiver:

NIFU

År:

2013

Rapportserie: «Ressurser og resultater i grunnsopplæringen»

Dette er NIFUs sluttrapport for prosjektet. Rapporten tar for seg funn fra seks tidligere publiserte delrapporter.

Se også de foregående rapportene:

- [Delrapport 1: Ressurser og læringsresultater](#)
- [Delrapport 2: Godt læringsmiljø gir gode skolerresultater](#)
- [Delrapport 3: Kjønn og bakgrunn viktig for prestasjonsutvikling](#)
- [Delrapport 4: Tre spørsmål om undervisningspraksis og læringsmiljø](#)
- [Delrapport 5: Hva kjennetegner gode barneskoler?](#)

Hva forteller tallene?

De nasjonale prøvene og karakterdata er de beste målene på elevenes prestasjoner. Karakterdata fanger også opp i hvilken grad elever realiserer «myke» målsettinger, som for eksempel opplevelse av mestring av ferdigheter. GSI-data kan, i motsetning til nasjonale prøver og karakterer, ikke kobles til enkeltelever og er derfor lite egnet som indikator på kvalitet. Det samme gjelder for resultatene fra elevundersøkelsen.

Hva har betydning for elevers prestasjoner?

Sluttrapporten bekrefter funn fra annen forskning som viser at kjennetegn ved elevene, som kjønn, sosial bakgrunn og minoritetsbakgrunn, har større betydning for skoleprestasjoner enn kjennetegn ved skolene og skolenes ressurser.

Sammensetningen av elever på skolen ser ut til å påvirke prestasjonene til enkeltelever

Det er for eksempel en fordel for prestasjonsutviklingen til alle elevgrupper, unntatt minoritets elever, å gå på en skole hvor mange av elevene har høyt utdannede foreldre. NIFU mener derfor at skolens elevsammensetning kan sees som en form for ressursindikator. Den er en del av skolens kontekst som trolig langt på vei definerer skolens prioriteringer, handlingsrom og utfordringer.

Skolen synes i liten grad å lykkes med å redusere sosiale forskjeller

Selv om sosiale forskjeller viser antydninger til å øke gjennom skoleløpet er det usikkert om disse forskjellene ville vært mindre uten skolens innsats.

Sammenheng mellom undervisningsform og elevprestasjoner

Lærerstyrt undervisning henger sammen med bedre skoleprestasjoner generelt, mens elever med innvandrerbakgrunn har bedre utbytte av elevaktiv undervisning.

Skolens læringsmiljø henger sammen med elevenes prestasjon

Godt læringsmiljø henger sammen med bedre prestasjoner for alle elevgrupper. Utbyttet av et godt

læringsmiljø viser seg å være spesielt positivt for elever med innvandrerbakgrunn.

Høyt omfang av vurdering negativt for elevenes prestasjonsnivå

Analysene viser negative sammenhenger mellom et høyt omfang av evaluering og elevenes prestasjonsnivå. Evaluering i seg selv synes ikke å føre til økte prestasjoner, den må følges opp i etterkant gjennom tilbakemeldinger til eleven og justering av undervisningsopplegget for at den skal ha effekt.

Betydning av skoleressurser

Antallet PCer per elev og antall undervisningstimer henger positivt sammen med prestasjoner.

Stor variasjon mellom skoletime

Casestudien avdekker stor variasjon i hvordan ulike timer utspiller seg på tvers av skoler, elevgrupper, fag og lærer. I tillegg er det variasjon mellom ulike timer med samme klasse, samme lærer og i samme fag. Likevel er det noen kjennetegn ved timene som forskerne trekker frem.

Timene som både begynte og sluttet med henvisning til læringsmål fremfor aktiviteter hadde alle et sterkt og vedvarende fokus på elevenes læringsarbeid. Få lærere gjennomgikk leksene som del av undervisningen, og følgelig ble ikke denne muligheten til å veilede elevene i hva de har fått til, og hva de kan gjøre bedre, utnyttet.